

UTICAJ TERAPIJSKIH MODALITETA NA FUNKCIONALNU SPOSOBNOST BOLESNIKA SA REUMATOIDNIM ARTRITISOM

Nikola Krstić¹, Ivana Kostić², Ana Petronijević³, Ivana Damjanović⁴

¹Univerzitet u Nišu, Medicinski fakultet, Niš, Srbija

²Dom zdravlja Niš, Niš, Srbija

³Univerzitet u Beogradu, Beogradska klinika, Beograd, Srbija

⁴Univerzitet u Nišu, Medicinski fakultet, Departman za farmaciju, Niš, Srbija

Kontakt: Nikola Krstić

Bulevar dr Zorana Đinđića 81, 18000 Niš, Srbija

E-mail: nikola.krstic@medfak.ni.ac.rs

Reumatoidni artritis (RA) je hronična, sistemska, inflamatorna bolest. Progresivnost bolesti i oštećenje zglobova izazvano RA može značajno uticati na sposobnost funkcionisanja. Zlatni standard za procenu funkcionalnog statusa u RA je *HAQ* upitnik.

Cilj rada bio je da se proceni uticaj sociodemografskih karakteristika, laboratorijskih parametara od interesa i terapijskih modaliteta na funkcionalnu sposobnost bolesnika sa RA.

Retrospektivna studija preseka uključivala je 109 bolesnika, 29 muškaraca i 83 žene, sa dijagnozom RA. Prikupljeni su podaci o demografskim i kliničkim karakteristikama bolesnika, laboratorijskim nalazima i primenjenim terapijskim modalitetima. Za statističku analizu korišćeni su *Microsoft Office Excel* i *PASW*. Nivo greške procene manji od 5% (0,05) korišćen je kao prag statističke značajnosti.

Rezultati studije ukazuju da više od trećine učesnika ima *HAQ-DI* indeks veći od 1, što ukazuje na značajno smanjenje funkcionalne sposobnosti. Najveći broj ispitanika sa visokim *HAQ-DI* indeksom (41,2%) zabeležen je u grupi ispitanika koji su koristili glukokortikoide u kombinaciji sa nekoliko sintetičkih lekova koji modifikuju bolest (GK + *multiDMARD*). Vrednosti *HAQ-DI* indeksa statistički se značajno razlikuju u odnosu na primenjene terapijske modalitete ($p = 0,004$). *HAQ-DI* indeks značajno je korelirao sa vrednostima brzine sedimentacije ($p < 0,05$), CRP ($p < 0,01$) i anti-CCP ($p < 0,05$). PLUM regresiona analiza pokazala je da je funkcionalna sposobnost oštećena u grupama ispitanika bez komorbiditeta i sa manjim brojem komorbiditeta. Pored toga, rezultati regresione analize ukazuju na to da terapijski modaliteti GK + metotreksat ($p = 0,023$) i GK + *multiDMARD* ($p = 0,002$) mogu značajno doprineti boljoj funkcionalnoj sposobnosti bolesnika sa RA.

Metotreksat, sam ili u kombinaciji sa drugim lekovima, može značajno doprineti boljoj funkcionalnoj sposobnosti i efikasan je u lečenju većine bolesnika sa RA.

Acta Medica Medianae 2021;60(4):63-71.

Ključne reči: reumatoidni artritis, metotreksat, *HAQ-DI*